

Labnytt nr 4, v14 2026

Aktuellt från Laboratoriemedicin	2
- Laboratoriemedicinska rådet	2
- Kundenkät	2
Aktuellt från Klinisk kemi	3
- Ny analys Pt-Calcium/Krea-clearance	3
- Nedläggning av analysen P-Koffein	3
- U-Proteinfraktioner – Kompletterande analyser och ändrat svarssätt av M-komponenter i urin ...	4
- P-Calcium, albumin-korrigerat slopas	4
- Ändringar för vissa urinanalyser	5
- Nytt angående skickeanalyser	6
- Benämning av Neutrofila leukocyter	6
Information om Labnytt	7
- Åsikter och synpunkter	7
- Registrera/avregistrera mailadress	7
- Här hittar du Labnytt:	7

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Laboratoriemedicin

- Laboratoriemedicinska rådet

Välkommen till Laboratoriemedicinska rådet den 21 april kl. 14.00.

Under 1 timmes tid presenterar våra läkare från Klinisk kemi, Klinisk mikrobiologi och Transfusionsmedicin nyheter från våra verksamheter samt att ni får tillfälle att ställa frågor. Skicka gärna in frågor i samband med anmälan.

Deltagande kan ske på plats i laboratoriemedicins lokaler i hus 09 plan 2 Falun eller via teams.

Anmälan sker senast 10 dagar innan mötet till info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se. Vid färre än 10 anmälda ställs mötet in.

Åsa Jenssen
Verksamhetschef, Laboratoriemedicin

- Kundenkät

Laboratoriemedicin har länge haft en kundenkät som skickats ut vartannat år. Tyvärr har responsen på enkäten inte varit stor så från och med i år provar vi ett nytt sätt att mäta vår service. Vi kommer att ha en "glad/sur gubbe platta" på våra provmottagningar, provtagningar och tappningar. Plattan kommer att flyttas runt till alla laboratoriemedicins avdelningar i länet.

Vi börjar i Falun och sedan kommer plattan att flyttas till Ludvika, Borlänge, Avesta och Mora.

När den varit på alla orter så börjar vi om.
Vi hoppas detta ska bli ett lättare och tidsbesparande sätt att tycka till om vår service.

Så tryck på den gubbe ni anser motsvarar vår service.

Åsa Jenssen
Verksamhetschef, Laboratoriemedicin

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Klinisk kemi

- Ny analys Pt-Calcium/Krea-clearance

Med start den 1 april 2026 kommer analysen Pt-Calcium/Krea-clearance gå att beställa (engelsk akronym CCCR). Calcium/Krea-clearance är en beräkningsformel där analyserna P-Calcium, P-Kreatinin, tU-Calcium och tU-Kreatinin ingår. Enligt Nationellt vårdprogram för primär hyperparatyreoidism är Calcium/Krea-clearance användbart för att differentiera mellan familjär hypocalciurisk hypercalcemi och primär hyperparatyreoidism. Syftet med paketet är att underlätta vid beställning ovan nämnda utredningar och minska risk för beräkningsfel.

Stina Nilsson
ST-läkare, Klinisk kemi

Peter Ridefelt
Överläkare, Klinisk kemi

Fredrik Bökman,
Sjukhuskemist, Klinisk kemi

- Nedläggning av analysen P-Koffein

Från och med 1:a april 2026 upphör mätning av P-Koffein vid Klinisk Kemi Falun. Analysen kan därmed inte längre beställas elektroniskt via Cosmic. Nedläggningen sker pga minskad efterfrågan och få beställningar de senaste åren.

Om analys önskas kan prov skickas till Klinisk farmakologi, Karolinska laboratoriet, var god se provtagningsanvisningarna.

Frida Gregoriusson
Överläkare, Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- **U-Proteinfraktioner – Kompletterande analyser och ändrat svarssätt av M-komponenter i urin**

Med start den 1 april 2026 kommer nya analyser att ingå vid beställning av U Proteinfraktioner: U Kappakedja, U Lambdakedja och beräkning av U Kappa/Lambda-kvot. De nya analyserna mäter den totala mängden lätta kedjor (både fria och bundna) och utgör ett komplement till gel-elektrofores vid identifiering och storleksbedömning av M-komponenter i urin.

U-Kappakedja och U-Lambdakedja kommer att svaras ut i enheten mg/L. För att hålla det enhetligt kommer den medicinska bedömningen som ingår vid beställning av U-Proteinfraktioner övergå till att svara ut storleken på M komponenter i mg/L (stickprov) alternativt mg/dygn (dygnsmätning).

Den medicinska bedömningen kommer inte längre att inkludera kommentarer om glomerulär och tubulär proteinuri. Fortsättningsvis kommer förekomst av albuminuri att anges.

Priset på U-Proteinfraktioner kommer att justeras.

Stina Nilsson
ST-läkare, Klinisk kemi

Anna Sivander,
Överläkare, Klinisk kemi

- **P-Calcium, albumin-korrigerat slopas**

Den 1 april 2026 tas albumin-korrigerade svar bort som komplement till svaren på P-Calcium. Ändringen görs då det i de flesta fall inte gör någon nytta med albumin-korrigerad. Frågan har under många år debatterats flitigt vetenskapligt, men de flesta moderna studier konkluderar att albumin-korrigerad inte tillför något, eller t o m gör skada.

Rekommendationen från laboratoriet är att vid uppföljning av avvikande P-Calcium, eller i situationer där stor noggrannhet krävs så bör man i stället ta jon-calcium (P-calcium, fritt).

Referenser:

Ridefelt P, Helmersson-Karlqvist J. Albumin adjustment of total calcium does not improve the estimation of calcium status. Scand J Clin Lab Invest. 2017;77:442-7.

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Lian IA, Åsberg A. Should total calcium be adjusted for albumin? A retrospective observational study of laboratory data from central Norway. *BMJ Open*. 2018;8(4):e017703.

Desgagnes et al. Use of Albumin-Adjusted Calcium Measurements in Clinical Practice. *JAMA Network Open*. 2025;8(1):e2455251.

Peter Ridefelt
Överläkare, Klinisk kemi

- **Ändringar för vissa urinalyser**

Klinisk kemi Dalarna har utfört en översyn av ett antal urinalyser med syfte att bättre harmonisera mot nationella riktlinjer, men även nationell nomenklatur, t ex den som används i NPÖ eller 1177.

Den 1 april 2026 kommer följande förändringar att ske:

- Urinsamlingar av Calcium i dunk: tillsats av saltsyra kommer inte längre att krävas.

- Hållbarheten för U-Calcium har utvidgats. Ny hållbarhet: 3 dygn i rumstemperatur, 4 dygn kylt.

- För U-Albumin har vissa urinsamlingar plockats bort. Fortsättningsvis kommer U-Albumin att kunna beställas som stickprov (U-Albumin/Krea-kvot) eller dygnsmätning (tU-Albumin). Morgonurin räknas som stickprov.

- Nya referensintervall för U-Albumin: U-Albumin: <20 mg/L
tU-Albumin: <30 mg/d

- tU-Kreatinin byter enhet till mmol/d.

Stina Nilsson
ST-läkare, Klinisk kemi

Peter Ridefelt
Överläkare, Klinisk kemi

Fredrik Bökman
Sjukhuskemist, Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- Nytt angående skickeanalyser

ADAMTS13 har tidigare skickats till Malmö för analys. Men då vi har haft problem med transporten dit och flera prover blivit förstörda, har vi valt att framöver skicka proverna till Karolinska Laboratoriet i stället.

Karolinska vill ha 2 rör med Na-citrat, ljusblå propp, som omedelbart ska lämnas till Kemlab för centrifugering och infrysning.

[ADAMTS13 \(akut\), P- och ADAMTS13-ak, P-](#)

fP-Metoxikatekolaminer har tidigare skickats till Västerås för analys. Vi väljer nu att skicka proverna till Akademiska Laboratoriet i Uppsala i stället.

Då vi har egen transport till Uppsala blir det ingen portokostnad (Express fryspaket, 815 kr/prov).

Uppsala vill ha ett rör med Na-heparin, mörkblå propp. Provet ska tas i iskylt rör och omedelbart transporteras på isbad till kemlab för kylcentrifugering och infrysning.

[fP-Metoxikatekolaminer](#)

Instruktion för att ta prover på isbad:

[Isbad - regiondalarnaplus.se](#)

Johanna Gustavsson

Biomedicinsk analytiker, processledare provskickning och automation

- Benämning av Neutrofila leukocyter

Vid beställning av "B-Leu, neutrofila" så behövs i vissa fall en manuell granskning av cellerna efter klassificering från instrumentet. I dessa fall får analysen av tekniska skäl namnet "B-Leuk, Neutro (segm)". Båda dessa analysnamn avser således antalet segmentkärniga neutrofila granulocyter.

Leif Johansson

Biomedicinsk analytiker, processledare Hematologi, Klinisk kemi Falun

Frida Gregoriusson

Överläkare, Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Information om Labnytt

- **Åsikter och synpunkter**

Vid frågor eller synpunkter på våra tjänster, kontakta
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

Det går också bra att registrera förbättringsförslag i Synergi.

- **Registrera/avregistrera mailadress**

Beställ eller avbeställ mejl med länk till senaste Labnytt vid utgivning:
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

- **Här hittar du Labnytt:**

[Region Dalarnas Intranät](#)
Laboratoriemedicins arbetsrum
Hälso- och sjukvårdsnytt
Ledarforum

[Region Dalarnas externa webbsida](#)

Plus - för samarbetspartners och vårdgivare, Laboratoriemedicin
www.regiondalarna.se Plus - Vård - Laboratoriemedicin

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50